

CSURGÓ ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI és KÖZGAZDASÁGI HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP
A „CSURGÓ! TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSULAT” HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár:
Egész évre 8 korona Félévre 4 korona.
Negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő: **Dr. JÜNKER PÁL.**

Társzerkesztő: **HANVAI GYULA.**

Kiadó és laptulajdonos:

VAGÓ GYULA könyvnyomdája
hova az előfizetési díjak és a hirdetések küldendők
A hirdetések jutányosan számítjuk

A nő, mint kenyérkereső.

(G) A természet oly rendeltetést szabott a nők elé, melynek csak ők maguk felelhetnek meg. A gyermek első táplálását és ápolását csak az anya végezheti.

Ha tehát egyrészt bizonyos, hogy a természet a kötelességek egész sorát írja elő a nőknek, a melyek teljesítése alól a férfinem fel van mentve, szemügyre veendő még az a kérdés, mennyire veszik igénybe e feladatok a nőket s vajjon marad-e még elég alkalmuk és idejük polgári foglalkozás, i. e. elbíri-e azt erejük és kíváncsúságuk az a társadalom részére? Képes-e a nő a háziasszony és anya magasztos szerepét teljesen betölteni s a mellett a házon kívüli kenyérkeresetet is folytatni? A tapasztalat mutatja, hogy vannak egyes testileg és lelkileg kiválóan erős nők, akik, legalább látszólag, egyesíteni tudják e két hivatást. Általában meg ennek a látszatát sem tudják felkelteni a kenyérkereső nők. Ha az asszony elhagyja a házat, a cselédeknek kell őt helyettesíteni. Ezeknek kell ügyelniük a házi-rendre, a konyhára és a gyermekekre. Ami a rendet illeti, ritka az olyan cseléd, aki ebben a tekintetben teljesen pótolhatja a távollévő gazdaasszonyt. De elvégre nem

szabad túlkövetelőnek lenni és kevés-
sel kell beérni. A konyhában csak-
nem mindig több fog kellene, ha ott
nem örködik a házi asszony szeme.
Hat még a gyermek ápolás! Ki vár-
hatja-ei fizetett egyéntől, hogy csak
megközelítőleg is teljesítse azt,
amire gyakran csak a legbensőbb a
legforróbb anyai szeretet képes! Ki bánik
annyi türelemmel, szeretettel és gyön-
gödséggel, ha pedig kell, szigorral és
allhatatlansággal kisdedeinkkel! mint
az anya? És noyan nélkülözhetik a
hü anyai gondolkodást, na betegek?

A házas asszonyok kenyérkereső
foglalkozásának hátrányai tehát a há-
zirend hiányossága, napi kiadás több-
let, a gyermekek testi nevelésének el-
hanyagolása és ami a legfontosabb:
utóbbiaknak hibás nevelése. Csak meg
kell gondolni, hogy a nevelést meg-
maguk a pedagógok is, a legnagyobb
művészetnek tartják s kikre bízikik a
művészei gyakorlása a szóban forgó
esetben? Többnyire fizetett cselédekre,
kiknek nincs, nem is lehet meg a kel-
lő műveltségük s akik azonfelül még
azt is nélkülözhetik, ami oly sokat
pótolhat nevelés dolgában, az anyai
érzületet.

Igaz, hogy vannak kivételek, de
ez esetben a nő oly hatalmas munkát
teljesít, hogy egyaránt csodalatraméltó
akarateréjének szilárdsága és kitűnő
egészsége. A házban folytatható ke-
nyérkeresetet valamivel könnyebben vi-
heti keresztül a nő, amennyiben leg-

alabb felügyelhet mindenre. De noha
meglehetősen bizonyos, hogy a házas
asszonyok kenyérkeresete nem hoz
szerencsét a családnak, úgy mégis
megadással kell hozzátennünk: Szük-
ség törvényt bont. Ha a házas asszo-
nyok kenyérkereset céljából elhagyják
a házat, úgy ezt bizonyára csak szük-
ségyszerűségről teszik, mert kétségtelen,
hogy bensejében minden női ösztöne,
mely a csendes háziasszonyi tevékeny-
séget áhitozza, fellázad ellene. De sérti
a férfi büszkeségét is, a melynek fáj,
hogy a nő természetszabta munkakör-
éből elvonatik. Csak ha a nagy mű-
vészi tehetség ingere üzi ki az asszo-
nyot a családi élet szűk köréből,
nem szabad alkalmazni a közönséges
halandókra illő kicsinyes mértéket.

Egyébiránt a jelen időre a rossz
gazdasági viszonyok vetik elnyult ár-
nyékukat, amiknek egész társadalmi
osztályok nyomora kél nyomában és e
téren is érvényesítik befolyásukat.

Az emberiség úgy iparkodik a ba-
jából kilabolni, a hogyan tud. És sok
az orvos, köztük rossz is. A szocial-
politikus aggkorra való gondoskodást
és biztosításokat rendel. az anarkista
dinamitot, a fizantrop háborút és ko-
lerat, míg a diplomata védvámokról és
gyarmatosításról beszél. És egy sokat
használt háziszser a női munka, mely
a sürgős szükségnek felel meg. A sze-
génység kísértete elől végre is ki kell
térnie a legjobb meggyőződésnek is,
hogy az anya gyermeke mellé való.

„A CSURGÓ ÉS VIDÉKE” TÁRCAJA

Te tudod . . .

— Anny —

Ugy-e csak te tudod, hogy ezek a nők
A szívekből jönnek,
Ugy-e csak te tudod, hogy ezek feifai
Vigságnak, örömnak.
Ugy-e csak te tudod, más senki,
Hogy nem fogunk többé patak partján járva
Virágokat szedni.

Ugy-e csak te tudod, hogy valaki szenved
És hogy az én vagyok.
Ugy-e csak te tudod, célhoz sohsem jutnak
Ezek a bus dalok.
Ugy-e csak te tudod, te tudod más senki,
Hogy az én bus sorsom miattad szenvedni,
Céltalan epedni.

SALGÓ F. LASZLO

Az eljegyzés.

— Titkos sóhajok. —

— Hál Istennek! Végre főköttő alá ke-
rül (a boldog anya.)
— Mennyit csíphetek te vajjon az ígert
hozományból? (a még boldogabb apa.)

— Végre pénzhez jutunk (a vőlegény
legboldogabb hitelezői.)
— Most már én is hosszú ruhát kapok.
(a második leány.)

— Ugy-e megjósoltam? (a kártyavető
szakácsné.)

— Hogy kaphatott az a kis ragyás fér-
jet? (a szomszédasszony.)

— Megint elvesztek egy tanítványt, (a
menyasszony zongoratanára.)

— Megint elvesztek egy törzsvendéget
(a Fővárosi Orfeum)

— Hat mégsem leszek cégtárs! (A papa
cégevezetője)

— Ez tőr a szívembe! (kiált fel a szerel-
mes gimnazista és egy keserves verset költ)

— Végre elmehetek a vigszínházba! (a
menyasszony)

— Nyoszolyólány leszek (a menyasz-
szony kis nővere)

— Remélem velem játszat a lakodal-
man miután annyit szerenadoztam a legény-
kori szerelmeinek (Racz Laci, az öreg Racz
Pál 39 ik fia.)

— Csak el ne felejsenek Velencéből
anzix-kártyát küldeni. (a menyasszony nő-
vere)

— Mindig mondtam, hogy ez a Muki
prehes ember (az utolsó bölény.)

— Ha Isten velem, ki ellenem? (szól
elszántan a vőlegény)

— Bár már csak itt volna az esküvő
napja! (mind)

— Bar csak sohse lett volna meg az
esküvő. (Esküvő után mind.)

K.

Csicsis apuka.

— Lapunk eredeti jogosított kiadása —
írta: **Dr. Szigethy Vilmos.**

A háloszobában még félhomály van,
ambátor kívüli igyekszik melegíteni a napsu-
gar. A lakás berendezése egyszerű, mond-
hatni szegényes. Fő éke a fényezett ágy,
meg a két ajtos szekrény, a mit a végre
hajtó meg sem tekint már, csak úgy jegyez
be hónapról-hónapra a nagy arkusokba.

Az egyik sarokban két ripsz-huzatu szek
szerénykedik fölöttük a falon japán legyező
gyűjti magába a port, azonban egyetlen di-
sze így az általános szegénységnek

Az agyban egy sarga képű ember fek-
szik lihegve. Csupa kimerültség egyre job-
ban tündez arcaról az öntudat is elfog-
lalva helyét a mindenbe való belenyugvás,
amely nem érzi már magát ebbe a világba
tartozónak hanem félig az új hazában jár.

A függőnyt nem szabad felüzni, Jo-
lanka következőleg az ablak melete húzódik

elégítették az igényeket. Majd tréfasjátékokkal, kakasviadal, talyigaverseny, kötélhuzással szórakoztatták a közönséget, nem egyszer zajos derűtséget kelteve. Ugy az ifjuság, mint derék tornatanárjuk, Fliegl Kálmán ur méltán érdemelték ki a közönség elismerését és tapsait. Végül Mohar József igazgató ur beszéddel bucsuzott el az ifjuságtól, s a tanév befejeztével felolvasta azok neveit, kiket a tanári kar szorgalmuk és tehetségükért megjutalmazott.

— **Az év ref. főgimnáziumban** az évzáró ünnepély a tornavizsgálattal egybekötve ma délután 4 órakor lesz, melyre a közönséget ezuton is tisztelettel meghívja az igazgató.

— **Hittanvizsga.** A csurgói ev. ref. főgimnáziumban f. h. 13 ikán délelőtt volt az izr. vallású növendékek hittani vizsgalata, mely szép eredménnyel végződött.

— **A Csurgói izr. elemi iskolában.** ma délelőtt lesz az osztályvizsga, melyre az érdekeltek ezuton is meghívomak.

— **Athelyezett közjegyzői székhely.** Az igazságügyi miniszter az igali járási közjegyzőség székhelyét, mely járáshoz a tabi járás is tartozik, Tabra helyezte át.

— **Nyilvános elszámolás.** A Polgári Kaszinóban június 10-én tartott nyári mulatságon bevétel volt 194 K 19 f., kiadás 102 K 28 f., így tiszta jövedelem 91 K 91 f. Felülfizettek: Dr. Jünker Elek 5 K, Trencsény János, Lindner Benedek 2—2 K, Tihanyi Gyula, Varga Gabor, Vágó Gyula, Czapinszky Gyula, Göncz Gabor, Neuvirth József, György Kálmán, Fischer Simon, Novák István, Károly Karoly, Bazsai István, Dert Ferenc, Dr. Vida Károly, N. N., X. Y., V. Z., 1—1 K, Fritz Sándor, N. N., Rónai Miksa, Kárbuczky Jenő 50—50 f. Nagy A. 20 f. Kárbuczky Ferenc 70 f., özv. Lesnyákné 40 f. Fogadják a szíves felülfizetők az egyet öszinte köszönetét.

— **Mikor kell berukkolni?** Sok találgatásra adott okot az ujoncok idej bevonulásának kérdése. Most már el van döntve a kérdés. A honvédelmi miniszter ma érkezett rendeletében közli, hogy a június hóban megtartandó sorozáson bevaló ujoncok augusztus elsejére kötelesek berukkolni. A besorozott ujoncoknak már a sorozáson a megvizsgálás után nyomban kézbesítik a meghívó-jegyeket. Ez a rendelet természetesen csak az 1882, 1883. és 1884. évfolyambeliekre vonatkozik. Az 1885. évben születettek sorozása később lesz, ők csak október 1 sejen fognak bevonulni.

— **Meteor joslata.** Meteor írja: Június havában a változások napok, fagyos esőnapok a hó 3—4—6—8—9—10—13—16—18—19—21—24—26—29 en állanak be, melyek közül legerősebb a 6—9—13—21 és 29-iki és pedig 9—13 esős. a 21—29 iki hűvös változatos jelleggel. A sok változások napok folytan igen kevés állandó jellegű napot fog június hava hozni a számunkra, legallandóbb időszak a hónapnak még a 15—21-ike közötti rész lesz. Zivatarok és jég-esők gyakori látogatásot kell tartanunk, különösen, ha a napkötések továbbra is ilyen mérvűek lesznek, mint jelenleg ha pedig kitorések nem érvényesülhetnek, helylyel sürűbben földrengések jöhetnek elő.

— **A balatoni halászat.** Folyó hó 15-én kezdődött meg ismét, a kedves magyar tengerben. A Balatonban a halászat lesz módja Bécsnek, Berlinnek és minden más idegen állam nagy városa közönségének. a legnemesebb halfajnak, a fogasnak élvezetében. No de mi is kapunk ezért, a „Balatoni halászlát részvénytársaság” kegyelméből elég kárpotlást, hoznak a mi piacunkra is elegendő keszeget, önt, gardat és más hasonló szemét halat. A Balaton vidéken pedig folyik a harc erősen a „hal-lesi”-vé degradált m. kir. esendőség és az orvhalászok között. Ma már nálunk nemcsak az erdősök lődöznek az embereket néhány vadászó által el fogott „tapsi fűes” nyul miatt; hanem a „hal-lesi” m. kir. esendőség is, a kihorgászott csukák és más haldrabokért is. Ebből azután meggyőződhetik mindenki, arról a régi szent igazságnak hirdett közmondásról: „Magyarország kismenyország”

— **Gazdasági galambtenyésztés** cím alatt Parthay Géza egy igen csinos füzetet irt azon kérdésről, hogyan lehet a galambokat haszonnal tenyészteni? Ezen füzet, mely 55 rendkívül szép ábrával van díszítve, részletesen foglalkozik a haszon galambtenyésztés minden kérdésével. A minden gazdának meglegen alánlható könyv ára 1 korona. Megrendelhető az összeg előleges beküldése mellett a „Szarnyasaink” című baromfitenyésztési szaklap kiadóhivatalában Budapesten, Rottenbiller-utca 30. szám.

— **A szegénysorsu tüdőbetegek ligája.**

Annak az emberbaráti egyesületnek, melynek városunkban való tárgyalása érdekében annyiszor törtünk lánzsát. — most tartja évi közgyűlését Budapesten. Nagy hadserege van ennek az egyesületnek: erre a közgyűlésre is nyolcvannyalc város küldött képviselőt. Abony, Aba Arad, Baja, Békéscsaba, Brasso, Czegléd, Gyoma, Gyöngyös, Győr, Gyula, Hatvan, Hódmezővásárhely, Karczag, Kassa, Kézdivásárhely, Kunfélegyháza, Kolozsvár, Kula, Léva, Losonc, Makó, Munkács, Nagybánya, Nagyikinda, Nagykőrös, Nagymihály, Nagymihály, Nagyvárad, Óbecse, Pápa, Pozsony, Salgotarján, Sárospatak, Szegvár, Szabadka, Szamosújvár, Szatmár, Szeged, Szombathely, Törökkanizsa, Veresegyháza, Zenta, Znióváralja, Zombor, Zombolya stb. A közgyűlés örömmel értesült hogy a József szanatorium nemsokára megnyílik, hogy az egyesület több helyen munkába veszi dispanzerek létesítését, ereje szerint az egész országból a tüdőbetegek gondozását. Hogy az egyesületnek rövidesen az ország szász helyén lesz szervezete, mind több jönnék az egyesület támogatására, mert mondják hogy a nemzeti veszedelem, borzalmas pusztításait enyhíteni, a legelső és emberbaráti és hazafias kötelesség. Minden vidéken létesülhetnek gyógyító intézmények csak a társadalom akarja. És hogy a társadalom akar is azt jelezi az az örvendetes körülmény, hogy az egyesület egy éves fennállása óta 180.000 koronával gyarapítva alapját s ma a félmillió koronát meghaladja. Az elnökségnek meleg köszönetet mondva a közgyűlés azért a lelkes és buzgó tevékenységért, melylyel a gyűjtés és agitáció munkáját soha el nem csüggedve nap nap mellett végzi. Kimondotta a közgyűlés, hogy a megalakított vidéki bizottságok jogot kapnak arra, hogy József szanatoriumba ingyenes gyógyításra betegeket ajánlhassanak. Kimondotta a közgyűlés, hogy újra kéri szívvel fordul mindenkihez ebben az országban, a kinek a szenvedés és nyomor iránt érző szíve van, hogy támogassák, segítsék ezt az emberbaráti mozgalmat, hi szen csak vállat a vállhoz téve érhetünk sikert. A közgyűlést Kassa város hívta meg jövő évi közgyűlésére és ezzel egyidejűleg elhatározta az egyesület, hogy évenként mindegyik országban tartja ülését, de az ország más városában tartja a jó lelkeket magyar véreink élete megmentése érdekében.

— **Új sorsjegyek.** A MagyarJelzálog Huelbank felütnést keltő műveléttel lepett az ország elé Hazánk leghatalmasabb bankjaival szövetkezve felhívat telt közzé mely szerint 2 000-os nyermény kötvényeinek tulajdosait felszólítja, hogy darabonként 57 korona lefizetése mellett cseréljék ki f. hó 22-ig kötvényeiket az ezek helyett kibocsátandó új sorsjegyre. A Jelzálogbank megszüetni a nyerménykötvényeknek amugy is jelentéktelen amatozást, de e helyett olyan káprázatos nyermény sorsolási tervet állított öszsze, a mely világszerte ritkítja párját. A sorsjegymelviládonosok 1, 000 000 500 000 400 000, 300 000, 200 000, 100 000, stb. korenés fő és még számtalan mellényerményekre jatszanak. A feltételek akként vannak megállapítva hogy aki konvertál az igen lenyeges előnyökös jut az egy nyerménykötvény helyett kiadandó két sorsjegy értéke ugyanis 50 koronával nagyobb; ezenkívül évenként hat húzadson jatszük fenti örösi nyerményekre. Az új sorsjegyek darabonként 140 koronával jegyezhetők is f. hó 22-ig s ezen fenti nagy nyerményekre szintén jatszanak évenként három húzásban, Megjegyzendő, hogy az új sorsjegyek a legelső

befektetési papirokkal egyrangúak, tehát felétlen (pupilláris) biztosságú értékpapírok.

— **A Pesti Napló új karácsonyi alán-déka.** A Pesti Napló karácsonyi albumainak sorozata a magyar génus javakincseinek gyűjteménye. Irodalmunk és művészetünk mutatták be a Pesti Napló előfizetőinek. Valamennyi esemény-számba ment a magyar szenedéseit. Javairók fogják megírni a nagy szabadságharc eleven krónikáját. És mit fog szöல்லalni ebben a kötetben a kor költésze és izzó muzsikája. A dalnokot és a tárogatóst is tanuságba idézzük. S a közép-művészetet is. Az egykorit és az újat, hogy képben, rajzban ábrázolja azt a szentséges hőskort Nagyszabásu festmények, elsőrangú illusztrációk, kiváló mesterek alkotásai díszítik majd e művet. S a műlapokon kívül a sokszorosító művészet egész sor több színnyomású képben fog remekelni. E díszes tartalomhoz méltó lesz a keret Bekötését a magyar iparművészet elsőrangú mesterére bizak Hadd feleljen meg a remekmű nemes tartalmának a külső megjelenése is. Ezt az új páratlan díszü ajándékot megkapja karácsonyra a Pesti Napló állandó előfizetőin kezdve egy évre megszakítás nélkül a Pesti Naplora előfizetett, illetve aki karácsonyig legalább egy félévi díjat befizetett és egy további félévi előfizetésre magát kötelezi.

A csurgói m. kir. állami tanítóképző intézet igazgatósága.

480/1906.

Arlejtési pályázat.

A csurgói állami tanítóképző-intézet és köztartása részére 1906. év szeptember elsejétől 1907. évi augusztus 31-éig szükséges következő anyagokra és árakra, nevezetesen: 1. Világító anyagok, 2. liszt és darafélék, 3., kenyérfélék, 4., husárak, 5., zsir és hentesárak, 6., tejneműek és 7., fűszerfélék szállítására pályázat hirdettetik. — A részletekre nézve az intézet igazgatósága naponta d. e. 10—12-ig ad felvilágosítást.

Minden egyes pontra nézve külön-külön részletes árjegyzéket magukban foglaló és egységárakban a legkisebb arakat feltüntető zárt ajánlatok az egy havi remélhető árilletéknyi bánatpénzzel együtt legkésőbb folyó évi június 18. a déli 12 óráig alulirt igazgatónál nyujtandók be.

Kelt Csurgón, 1906. évi június 9.
P. H. Mohar József igazgató.

Egy használt takaréktűzhely MEGVÉTELRE kerestetik. Bővebb felvilágosítás e lap kiadóhivatalában nyerhető.

Vágó Gyula

● ● könyvnyomdája, könyvkötészete, könyv- és papirkereskedése ● ●
Somogy-Csurgón.

Ajanlja a legújabb betűkkel és díszítésekkel felszerelt

könyvnyomdai műintézetét,

minden e szakmába vágó munkák esős előállítására, úgy, hogy e terepen bárkivel kialsja a versenyt.

Megrendelhetők:

Nevjegyek, meghívók, eljegyzési és esketési tudósítások, számlák, címkék és levélpapírok borítékokkal.

Árjegyzékek, körlevelek, hirdetmények és falragaszok.

Évi jelentések, mérlegek, kimutatások, hivatalos nyomtatványok és gyalapok.

Pénzüntezeti részvények a legművészi-ebb kivitelben, kő- és víznyomással.

Röpiratok, füzetek, könyvek, folyóiratok, kisebb-nagyobb művek, stb.

Állami és maganhivatalok részére szükséges mindenemű nyomtatványok.

Raktáron tart:

Keresztelési, bérmalasi, eljegyzési, esketési és halálozási anyakönyvi ivatek.

Keresztelési, esketési és halálozási anyakönyvi kivonatokat, ugyszintén alapítváni és pénzüntári naplókat, iktató és postakönyveket.

Bizonyítványokat, jelentéseket, jegyzőkönyveket, naplókat, leltarokat, adósleveleket, adófőkönyveket, térítvényeket, összeírásokat, tartozkodási jelentkezési lapokat, egyszóval mindenfele községi, ügyvedei, vegrehajtói és tejszövetkezeti nyomtatványokat.

Vizsgai próbalapokat, iskolai előmeneteli és mulasztási naplókat.

Kérjen árjegyzéket!

Vonalsó o o o
 o o o intéset.

A
 „CSURGÓ és VIDÉKE”
 vegyestartalmu hetilap
 KIADÓHIVATALA.

Üsleti o o o o
 o könyvegyár.

Könyvkötészetében

a legszebb könyvkötői munkák készülnek.

Egy jó házból való fiu
 lapunk nyomdájában
TANULÓUL felvétetik.
 8-10.

Kassa

1899. szep. 30-án. kelt 12041. szám/
 magy. kir. miniszteri engedély.

A tisztelt háziasszonyoknak
 legmelegebben ajánljuk a
valódi :Franck: kávé-pótléket
 mint legjobb pótkávé,
 belföldi nyersanyagból gyártva
Franck Henr. fiai
 honi gyárában
Kassán.

Védjegy.

D. X 6388 N. 05 I.

J. W. L.

Csurgón, 1906. Nyomatott Vágó Gyulánál.